

Názov predmetu: Náboženská výchova - *gréckokatolícka*

Časový rozsah výučby: 1 hodina týždenne, spolu vyučovacích hodín

Ročník: štvrtý

Škola: Základná škola,

Názov ŠkVP:

Kód a názov ŠVP: ISCED 1

Stupeň vzdelania: Primárne vzdelanie

Dĺžka štúdia: 9 rokov

Forma štúdia: denná

Vyučovací jazyk: slovenský

**Poznámka: Rozlíšenie východného obradu Katolíckeho náboženstva a učivo, ktoré rozširuje rámcový vzdelávací program sú v texte zvýraznené kurzívou.*

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženská výchova - gréckokatolícka má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovací predmet náboženská výchova - gréckokatolícka formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovací predmet náboženská výchova - gréckokatolícka sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň naväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

Náboženská výchova – gréckokatolícka zároveň vychováva k upevneniu povedomia a identity katolíka byzantsko-slovanského obradu a realizuje sa v duchu východnej spirituality.

Ciele vyučovacieho predmetu

Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:

- formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet
- hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu
- formovať svedomie
- prehlbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie
- spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom
- oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova
- rozvíjať kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti a v cirkvi

- *v duchu východnej spirituality poznávať identitu katolíka byzantsko-slovanského obradu.*

Napĺňanie cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov sa realizuje v školskom prostredí prostredníctvom klúčových a predmetových kompetencií žiakov, ktoré zároveň rozvíja. Vyučovací predmet náboženská výchova sa podieľa na rozvoji klúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

komunikačné kompetencie - žiak prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede, kladie otázky a zisťuje odpovede, učí sa konfrontovať s názormi druhých, počúvať a byť otvorený pre odlišnosti, žiak si osvojuje vhodnú argumentáciu, učí sa vypočuť spoludiskutujúceho, formuluje otázky, porovnáva, oponuje, formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory, žiak sa učí reagovať primerane situácii, je schopný uvedomiť si vlastné reakcie v konflikte, vie vyjadriť svoj názor asertívnym nezastrašujúcim spôsobom, sformulovať „ja - správu“ a vyjadriť svoje pocity, žiak sa učí dešifrovať a vhodne používať symboly, rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života

kompetencie k učeniu sa – žiak sa učí vyhľadávať a triediť informácie, vyhodnocuje výsledky svojho učenia a diskutuje o nich

kompetencie k riešeniu problémov – žiak sa zaujíma sa o rôzne problémy a nové veci, prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadi a postupmi, plánuje a podieľa sa na riešení úloh s druhými, žiak vníma, rozpozná a pochopí problém závislostí, premyslí a naplánuje riešenie problému na modelovej situácii primerane svojej detskej skúsenosti obhajuje svoj názor

občianske – žiak sa adaptuje na meniace životné a pracovné podmienky, podľa svojich schopností a možností sa podieľa na ich aktívnom a tvorivom ovplyvňovaní, chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri vytváraní pravidiel, zapája sa do občianskeho života vo svojom okolí háji svoje práva aj práva iných, vníma dôležité postavenie rodiny ako základnej bunky spoločnosti

kultúrne – žiak si osvojuje si postoj vzájomnej tolerancie, učí sa akceptovať druhých ľudí takých, akí sú angažuje sa a rešpektuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky, všíma si kultúrne prejavy iných národov, národností, etník, iné kultúry a ich umenie považuje za rovnocenné a inšpirujúce, žiak vníma obrazy a symboly, architektúru, ľudovú tvorivosť (kroje, výšivky, ornamenty); rešpektuje kultúrne tradície ako základ súčasného umenia, osvojuje si prácu s literárnymi žánrami a druhmi, vníma pôvod umeleckých diel vyrastajúcich z kresťanskej tradície (obraz, literatúra, hudba, móda) žiak si osvojuje kritický prístup k médiám

sociálne a interpersonálne – žiak sa učí tolerancii, ústretovosti ale aj kritickosti, k iným, učí sa chápať ich potreby a postoje, objavuje a uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na jeho schopnosť podať výkon, uvedomuje si svoje silné a slabé stránky, žiak sa vníma ako časť celku, chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy, oceňuje skúsenosti druhých ľudí, buduje návyk vonkajších prejavov úcty k opačnému pohlaviu, žiak zaujíma pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom

existenciálne – žiak objavuje opakovanosť archetypálnych skúseností opakujúcich sa v dejinách ľudstva, oceňuje skúsenosti druhých ľudí – vzorov z dejín cirkvi, učí sa odhadnúť dôsledky rozhodnutí a činov človeka, objavuje existenciu nemennej pravdy, aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky spirituality – *zvlášť východnej.*

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Vo vyučovacom predmete náboženská výchova využívame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Kompetencie k učeniu sa

- rozumieť symbolickému spôsobu vyjadrovania biblického jazyka a jazyka cirkvi, integrovať náboženský spôsob vnímania a chápania sveta do svojho celkového vzťahu k svetu, súbežne s pohľadom prírodných a humanitných vied, prejavovať ochotu venovať sa ďalšiemu štúdiu a dialógu medzi týmito obormi aj v ďalšom živote

Komunikačné kompetencie

- porozumieť rôznym textom; poetickým, obrazným a náboženským, porovnať ich s inými druhmi textov, rozlíšiť rôzne literárne druhy v Biblii, oceniť ich krásu a reflektovať rôznosť významov ich posolstva
- vnímaním a porozumením symboliky rituálov ako súčasti vytvárania slávnosti rozvíjať schopnosť neverbálnej komunikácie

Kompetencie k riešeniu problémov

- rozvíjať kritické myslenie reflexiou problémových situácií, ich riešením v spoločnej diskusii a kladením filozofických otázok
- hľadať kritéria pre voľbu riešenia problémov, vedieť zdôvodniť svoje návrhy riešenia s dôrazom na etický prístup k ľuďom a k životnému prostrediu

Sociálne a interpersonálne kompetencie

- pri práci vo dvojiciach alebo v skupinách si uvedomiť, čo všetko so sebou prináša kooperatívny spôsob práce
- prostredníctvom cvičení a aktivít rozvíjať schopnosť stíšenia sa, vnútornej koncentrácie a meditácie, ktoré sú predpokladom hlbšej reflexie potrebnej pri vytváraní vlastného sebaobrazu
- rozvíjaním empatie a návštevou charitného domu, zaujať pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom

Občianske kompetencie

- porozumením postojov inak nábožensky alebo svetonázorovo zmýšľajúcich ľudí a chápaním kultúrneho a historického kontextu iných náboženstiev budovať postoj tolerancie
- prostredníctvom diskusie o rôznych konfliktoch z histórie aj zo súčasnosti, hľadať nielen príčiny konfliktov ale aj vzory osobností, ktoré sa vďaka svojim kresťanským postojom zasadili o ich nápravu
- postoj zodpovednosti dať do súvisu s hodnotou slobody, hľadať ich vzájomný vzťah ako aj vzťah k Božej autorite

Kultúrne kompetencie

- prezentáciou obsahov svetových náboženstiev predstavených vo vzťahu ku kresťanstvu porozumieť vzájomnému vzťahu náboženstva a kultúry
- integrovať náboženský rozmer života do vlastného vzťahu ku kultúre v jej historickom a súčasnom prejave
- rozvíjať vzťah k sakrálnemu umeniu prostredníctvom exkurzie chrámu
- *vnímať rozdielnosť kultúry západného a východného obradu*

Existenciálne kompetencie

- prostredníctvom práce so symbolmi a symbolickou rečou vnímať transcendentnú skutočnosť
- filozofickým rozmerom vedenia diskusie spoznávať súvislosti podmieňujúce hľadanie a nachádzanie životného zmyslu a byť otvorený pre jeho transcendentnú hĺbku

Stratégia vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť motivačné metódy, ako je motivačné rozprávanie (približovanie obsahu učenia), motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), vysvetľovanie (logické systematické

sprostredkovanie učiva), rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), demonštračná metóda (demonštrácia obrazov), pozorovanie (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), manipulácia s predmetmi (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú problémové metódy, ku ktorým patrí heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité aktivizujúce metódy, z nich je vhodná diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), filozofická diskusia je efektívnym prostriedkom, ako vytvárať rovnováhu medzi vyučovaním zameraným na prežívanie a vyučovaním zameraným na rozumové zdôvodňovanie viery, situačná metóda (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), inscenačná metóda (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), dramatizácia (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) simulácia (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami), kompozícia (vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.), "A propos": konverzácia alebo iná spoločensky orientovaná interakcia, podľa rozprávania učiteľa, žiakov, návštevníka o najdôležitejších a najaktuálnejších témach zo života. Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry AZ kvíz, domáce úlohy). Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolil.

Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávanía, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je rozdelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Učebné zdroje

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre štvrtý ročník základných škôl „Poznávanie nádeje“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy, textové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Ďalším učebným zdrojom sú pracovné listy pre žiakov upravené na východný obrad.

K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy, *liturgické texty*.

4. ročník základných škôl

Ročníková téma: POZNÁVANIE NÁDEJE

Dieťa objavuje prostredníctvom viery rozmer nádeje. Táto v ňom prehľbuje a rozvíja dôveru, ktorá mu umožňuje dôverovať sebe, ľuďom a Bohu. Nádej otvára dieťaťu dvere do sveta. Na jednej strane sa stáva nezávislú a na druhej pociťuje potrebu spoločnosti. Svoj spoločenský rozmer rozvíja v upevňovaní vzťahov medzi jednotlivcami, ale aj spoločnosťou. Potreba spoločnosti je veľmi silná, prejavuje sa

túžbou začleniť sa. Uvedomuje si potrebu spoločenstva s ľuďmi a s Bohom. Učí sa počúvať druhých, učí sa zriať pre iných. Dokáže vnímať dobro, ktoré ho presahuje, čím rozvíja pozitívny postoj k životu.

Ročníkový cieľ: Spoznávať dôvody kresťanskej nádeje. Oceniť potrebu nádeje pre osobný život. Formovať postoj nádeje ako základný predpoklad zmysluplného života.

Základné tematické okruhy sú:

1. téma: Cesta nádeje
2. téma: Biblia – slovo o nádeji
3. téma: Nádej presahujúca smrť
4. téma: Svedectvo nádeje
5. téma: Prameň nádeje

1. téma: CESTA NÁDEJE

dotácia hodín 4 hod s jednododinovou časovou dotáciou/ 8 hod s dvojhodinovou časovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: jedinečnosť, budovanie vzťahov, nádej

Ciele témy

Kognitívny: Objaviť rozmer nádeje na ceste k sebe, k druhým, k svetu a k Bohu. *Vymenovať božské čnosti.*

Afektívny: Vnímať potrebu sebariadenia. Akceptovať vzájomnú späťosť s celým stvorenstvom. *Na príklade svätých vnímať potrebu božských čností.*

Psychomotorický: Formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických obrazov Božej blízkosti.

Obsahový štandard

Cesta k sebe – som jedinečný

Cesta k druhým (kamarátstvo, priateľstvo)

Cesta do sveta, v ktorom žijem (Noemova archa (Gn 6,18-20: zo všetkého živého, vezmi do archy...))

Cesta k Bohu (biblické obrazy Božej blízkosti)

Sofia a jej dcéry Viera, Nadežda a Lubov, mučeníčky

Výkonový štandard

Žiak vie

- vysvetliť čím je človek jedinečný
- reprodukovať biblický príbeh o Noemovej arche
- nájsť súvis medzi biblickým príbehom o Noemovej arche a zodpovedným prístupom k prírode
- vnímať Boha ako toho, ktorý zachraňuje
- objaviť rozmer nádeje na ceste k sebe, k druhým, k svetu a k Bohu
- objavovať zodpovednosť za prírodu a za rozvíjanie dôstojnosti ľudského života
- vnímať potrebu sebariadenia
- akceptovať vzájomnú späťosť s celým stvorenstvom
- formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických obrazov Božej blízkosti
- vymenovať božské čnosti a na príklade svätých vnímať ich potrebu.

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- vlastnými slovami vie vyjadriť svoje vnútorné pocity, zapája sa do diskusie, neskáče do reči
- je schopný sa stíšiť

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- je otvorený pre tvorivé myslenie

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje jedinečnosť človeka

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- uvedomuje si hodnotu seba samého a každého človeka už od jeho počatia, prijíma sám seba
- je schopný oceniť hodnotu kamarátstva

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje duchovný rozmer človeka

Prierezové témy**Osobnostný a sociálny rozvoj:**

Žiak

- oceňuje jedinečnosť človeka a rešpektuje ju v životných situáciách

Environmentálna výchova:

Žiak

- je schopný ekologického postoja – ochrany prírody

2. TÉMA: BIBLIA – SLOVO O NÁDEJI

dotácia hodín 8 hod s jednogodinovou časovou dotáciou/ 16 hod s dvojhodinovou časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: Biblia, biblické posolstvo, posolstvo nádeje

Ciele témy

Kognitívny: Porozumieť základnému deleniu kresťanskej Biblie. Identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv. Na príklade biblických postáv objavovať prastarú ľudskú skúsenosť „mať smer“ ako základný predpoklad pre zmysel. Vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve ako obrazné príbehy približujúce Božie kráľovstvo a cestu k nemu. Interpretovať biblické príbehy o Ježišových uzdraveniach ako znaky Božieho kráľovstva a zachraňujúceho Božieho konania.

Afektívny: Vnímať Bibliu ako slovo nádeje v živote človeka a ľudstva.

Psychomotorický: Formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických postáv.

Obsahový štandard

Biblia kniha kníh

Odkrývanie nádeje v živote biblických postáv (sudca Gedeon, proroci Micheáš a Izaiáš – kmeň Jesseho)

Biblické posolstvo nádeje – príchod Mesiáša (Ján Krstiteľ, Panna Mária)

Ikona narodenia presvätej Bohorodičky / Ikona Jána Krstiteľa

Ježiš ohlasuje Božie kráľovstvo (podobenstvá o Božom kráľovstve)

Ježiš sprítomňuje Božie kráľovstvo (Ježišove zázraky)

Výkonový štandard

Žiak vie

- vymenovať základné delenie kresťanskej Biblie
- reprodukovať biblický príbeh o povolání Gedeona
- jednoduchým spôsobom interpretovať biblické texty prorociev prorokov Micheáša (a ty Betlehem...) a Izaiáša – kmeň Jesseho, ako posolstvo nádeje
- interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a Panne Márii ako naplnenie očakávanej nádeje na príchod Vykupiteľa
- identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv
- na príklade biblických postáv objavovať prastarú ľudskú skúsenosť „mať smer“ ako základný predpoklad pre zmysel
- vnímať Bibliu ako slovo nádeje v živote človeka a ľudstva.
- formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických postáv
- vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve ako obrazné príbehy približujúce Božie kráľovstvo a cestu k nemu
- interpretovať biblické príbehy o Ježišových uzdraveniach ako znaky Božieho kráľovstva a znaky Božieho záchranného konania.
- *Opísať ikonu Narodenia presvätej Bohorodičky / ikonu Jána Krstiteľa*

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- objavuje zmysel symbolického spôsobu komunikácie
- rozumie reči podobenstiev
- je schopný sa stíšiť

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- objavuje potrebu učenia sa

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje krásu biblického posolstva pre svet

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- uvedomuje si hodnotu biblických vzorov

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje biblický rozmer nádeje

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- vie vyjadriť radosť zo života a osvojuje si pozitívny postoj k životu

3. TÉMA: NÁDEJ PRESAHUJÚCA SMRŤ

dotácia hodín 4 hod s jednogodinovou časovou dotáciou/ 8 hod s dvojhodinovou časovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: strach, smrť, dôvera

Ciele témy

Kognitívny: Objaviť súvislosť medzi Ježišovou skúsenosťou s utrpením, smrťou, zmŕtvychvstaním a kresťanskou nádejou presahujúcou smrť. Objaviť posolstvo veľkonočného tajomstva v kresťanskej viere, ktorá dáva nádej presahujúcu smrť. *Nájsť v liturgických textoch Paschy vyjadrenie nádeje.*

Afektívny: Vnímať skúsenosť s utrpením a bolesťou ako súčasť ľudského života. Vnímať *sväté tajomstvo spovede* a Eucharistie ako cestu od smrti k nádeji na večný život.

Psychomotorický: Reflektovať vlastnú skúsenosť s bolesťou. Rozvíjať postoj empatie k ľudskému utrpeniu.

Obsahový štandard

Skúsenosť strachu, dôvery a nádeje

Bože, kde si? (Jób)

Smrť a nádej (vzkriesenie Lazára); *Ikona vzkriesenia Lazára*

Ježiš – silnejší ako smrť; *nádej vo vybraných liturgických textoch Paschy*

Sväté tajomstvo pomazania chorých ako priestor nádeje v situácii, kde pozemská nádej už končí

Výkonový štandard

Žiak vie

- reflektovať svoj pohľad na ľudské utrpenie
- vnímať skúsenosť s utrpením a bolesťou ako súčasť ľudského života
- vie dať svoj pohľad na ľudské utrpenie do súvisu s biblickými textami o Jóbovi a kresťanským pohľadom na zmysel ľudského utrpenia v kontexte veľkonočných udalostí
- reprodukovat' biblický príbeh o vzkriesení Lazára *s použitím ikony vzkriesenia Lazára*
- objaviť súvislosť medzi Ježišovou skúsenosťou s utrpením, smrťou, zmŕtvychvstaním a kresťanskou nádejou presahujúcou smrť
- objaviť posolstvo veľkonočného tajomstva v kresťanskej viere, ktorá dáva nádej presahujúcu smrť
- objaviť vo *svätom tajomstve spovede* a Eucharistie posolstvo veľkonočného tajomstva v kresťanskej viere, ktorá dáva nádej presahujúcu smrť
- z pohľadu kresťanskej nádeje vysvetliť vetu, že život je silnejší ako smrť
- rozvíjať postoj empatie k ľudskému utrpeniu
- je vnímavý pre existenciálnu skúsenosť so životom a smrťou a náboženskú hĺbku ktorú spoznáva v živote druhých ľudí a v liturgii
- *nájsť v liturgických textoch Paschy vyjadrenie nádeje.*

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- konfrontuje sa s osobnou skúsenosťou strachu, dôvery a nádeje
- rozumie empatickej komunikácii

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- objavuje potrebu tvorivého učenia sa

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- objavuje kresťanské poslanstvo úcty k trpiacemu a umierajúcemu človeku
- uvedomuje si zmysel ľudského utrpenia v kontexte veľkonočných udalostí

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje kresťanské poslanstvo nádeje presahujúcej smrť

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je schopný vnímať smrť ako súčasť života a je otvorený pre kresťanské poslanstvo nádeje

4. téma: SVEDECTVO NÁDEJE

dotácia hodín: 5 hod s jednohodinovou časovou dotáciou/ 10 hod s dvojhodinovou časovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: kresťania, kresťanské cirkvi

Ciele témy:

Kognitívny: Prostredníctvom modelových situácií zo života detí z rôznych cirkví, hľadať spoločné a rozdielne znaky s *Gréckokatolíckou* cirkvou. *Stručne charakterizovať gréckokatolícku cirkev.*

Afektívny: Vnímať svedectvo nádeje v živote kresťanov z rôznych cirkví. *Vnímať v živote svätých a blahoslavených svedectvo nádeje.*

Psychomotorický: Vytvoriť projekt so stručným prehľadom kresťanských cirkví pôsobiacich v našej krajine (regióne) a navrhnuť spoločnú angažovanosť pre dobro (sociálna oblasť). Osvojovať si postoj tolerancie, porozumenia a vzájomnej dôvery k ľuďom iných denominácií.

Obsahový štandard

Gréckokatolícka cirkev

Rôzne veže v jednom meste

Kresťanské cirkvi pôsobiace v našej krajine (regióne)

Miesta pre spoločné slávenie, prácu, a nasadzovanie za ľudské práva a pokoj s kresťanmi iných cirkví

Svätí a blahoslavení – svedkovia nádeje

Výkonový štandard

Žiak vie

- prostredníctvom modelových situácií zo života detí z rôznych cirkví, hľadať spoločné a rozdielne znaky s *Gréckokatolíckou* cirkvou
- vnímať svedectvo nádeje v živote kresťanov z rôznych cirkví
- vytvoriť projekt so stručným prehľadom kresťanských cirkví pôsobiacich v našej krajine (regióne) a navrhnuť spoločnú angažovanosť pre dobro (sociálna oblasť)
- osvojovať si postoj tolerancie, porozumenia a vzájomnej dôvery k ľuďom iných denominácií
- *stručne charakterizovať gréckokatolícku cirkev*

- *vnímať v živote svätých a blahoslavených svedectvo nádeje*

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie asertívnej komunikácii medzi jednotlivcami a kresťanskými spoločenstvami
- rozumie potrebe ekumenického dialógu
- osvojuje si vhodnú argumentáciu

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- objavuje potrebu tvorivého učenia sa

kompetencie k riešeniu problémov

Žiak

- hľadá spôsoby riešenia problému

kultúrne kompetencie:

Žiak

- váži si krásu kresťanských stavieb chrámov
- učí sa tolerancii

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- objavuje kresťanské poslanstvo nádeje v živote kresťanov z rôznych cirkví

existenciálne kompetencie:

Žiak

- rozumie základným kresťanským životným postojom viery, nádeje a lásky, je pripravený angažovať sa pre ich rozvoj

Prierezové témy

Multikultúrna výchova

Žiak

- je schopný vnímať vo svojom okolí inakosť iných denominácií a je schopný prijať túto skutočnosť

5. téma: PRAMENŇ NÁDEJE

dotácia hodín: 2 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou/ 4 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: modlitba, Božia prítomnosť

Ciele témy

Kognitívny: Jednoduchým spôsobom zdôvodniť potrebu modlitby pre duchovný rozmer človeka. Na modelových situáciách objaviť nádej zo života viery. *Charakterizovať ikonu.*

Afektívny: Vnímať potrebu stíšenia. *Vysvetliť zmysel modlitby pred ikonou.*

Psychomotorický: Cvičením stíšenia a rozjímania vytvárať priestor pre stretnutie s Bohom v modlitbe. *Formovať prejavy úcty k ikonám.*

Obsahový štandard

Modlitba – život v Božej prítomnosti

Bože, si pri mne (Žalm 139)
Boh – stred kresťanského spoločenstva
Ikona – modlitba v obraze

Výkonový štandard

Žiak vie

- jednoduchým spôsobom zdôvodniť potrebu modlitby pre duchovný rozmer človeka
- na modelových situáciách objaviť nádej zo života viery
- vnímať potrebu stíšenia
- cvičením stíšenia a rozjímania vytvárať priestor pre stretnutie s Bohom v modlitbe
- *charakterizovať ikonu, vysvetliť zmysel modlitby pred ňou a formovať prejavy úcty k ikonám.*

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- je schopný sa stíšiť

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- buduje vzťah dôvery

existenciálne kompetencie:

Žiak

- rozvíja duchovné hodnoty
- rozumie základným druhom kresťanskej modlitby a základnému správaniu spojenému s modlitbou

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- vníma svoj duchovný rozmer
- je vnímavý pre sústredenie, stíšenie a načúvanie

Kritéria hodnotenia – v prípade, že klasifikujete, kritéria si doplňte podľa www.kpkc.sk

Na hodine náboženskej výchovy žiakov učiteľ nehodnotí známku. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, výtvarných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov.

Medzipredmetové vzťahy

- Prírodoveda: človek, úcta k prírode a spätosť so stovrenstvom; ochrana prírody
- Vlastiveda: vzťahy;
- Etická výchova: zachovávanie všeobecných mravných noriem; reálne vzory, stíšenie sa, úcta k iným náboženstvám/cirkvám, spoločenstvo, bolesť, utrpenie a smrť
- Slovenský jazyk: rozprávka; legenda; Sväté písmo
- Výtvarná výchova: ikona, umelecký obraz, umelecké historické slohy.